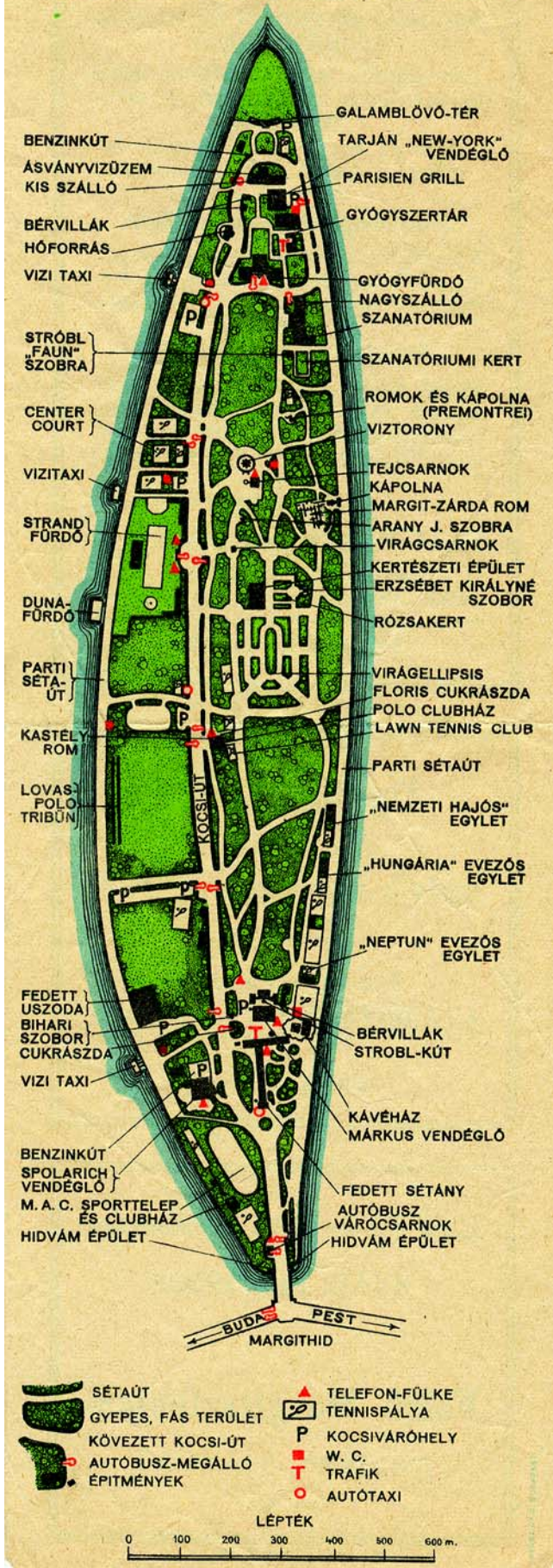


SZENT-MARGITSZIGET



Gerle János

A MARGITSZIGET

Véletlenül került elém a Margitsziget keltezetlen, de nagyjából a harmincas évekre datálható térképe, amely minden akkori létesítményről pontosan tájékoztat. Azért tárom most ezt a leletet az Olvasók elé, mert előkerülése időben éppen egybeesik azzal az ijesztő hírével, hogy árusítani kezdik a Honvédelmi Minisztérium tulajdonában lévő két villát az alattuk lévő földterülettel együtt. Mindaddig sikerült a Margitsziget földjét közös, állami tulajdonban tartani, eddig jogszerűen csak a rajta álló épületek képezhettek adásvétel tárgyát. A harmadik, időben közel álló esemény viszont igazi örömhír, az egykori, éveken át bezárt kaszinó újra megnyílt és tulajdonosai vállalták, nyilvánvalóan sokkal inkább lelkesedésből, mintsem kényszerből (hiszen akkor már régen megtörtént volna) az Ybl Miklós tervezte együttes fokozatos helyreállítását.

Ybl Miklós egyedülálló fürdőegyüttest tervezett a szigetre 1867-ben, jóformán a sziget teljes szélességét átfogó, kereszt-tengelyre szervezett, szimmetrikus kompozíciót, ami ebben a formájában nem valósult meg, de a következő években folyó nagyszabású építkezések során ennek a tervnek egy-egy eleme épült fel a már nem egységes együttesben, hanem sziget északi végét körbevevő épületsor formájában. Ennek közepén, a mai Termál szálló helyén állt az 50-es évek végén értelmetlenül lebontott Margit-fürdő. Az együttesből alig maradt valami napjainkra, kivétel a forrásház a nyugati oldalán végigfolyó víz-eséssel, az átalakított Nagyszálló, és a sziget déli végén most eredeti formáját visszanyerő, korábban ugyancsak felismerhetlenségig átalakított kisvendéglő. A szigettel, Budapest első számú közparkjával kapcsolatban sok kérdés vethető fel. Azt már nincs értelme feszegetni, helyes döntés volt-e a Sportuszoda itteni bővítése az eredetileg a lágmányosi egyetemi központba tervezett, oda jóváhagyott uszodaegyüttes helyett.

De a kaszinó megújulása óhatatlanul további megújulások lehetőségére irányítja figyelmet. Évek óta tervezik a műszakilag tönkrement szabadtéri színpad rendbetételét, ám tömegforgalmat mégsem szabadna a szigetre irányítani. Évek óta tervezik a kolostorromok rendbetételét, volt erre sikeres tervpályázat is, de nagyon kevés történt. Nincs a köztudatban a Margitsziget szakrális jelentősége, egykor a jelenleg láthatónál jóval több kolostor volt itt, sőt, csakis szent épületek épülhettek, ezek bemutatása, ismertetése is teljesen hiányzik. (A már emlegetett kaszinó helyén pedig a johannita lovagok vára állt.) Budapest egyetlen kulturális közfunkciót ellátó víztornya megfelelő anyagi

